

ABDULAH NAKAŠ
OPĆA BOLNICA

**STRATEGIJA
SESTRINSTVA
JU OPĆA BOLNICA
„PRIM.DR.ABDULAH NAKAŠ“ SARAJEVO
ZA PERIOD 2018 – 2021 GODINA**

Decembar, 2018.godine

UVOD

Medicinske sestre-tehničari u velikoj mjeri utiču na zaštitu i unapređenje zdravlja stanovništva u cjelini, povećanje očekivanog trajanja života i smanjenje smrtnosti, osiguravanje najviše mogućeg nivoa fizičkog i psihičkog zdravlja. Načela na kojima se provodi sestrinska briga trebaju biti zasnovane na sveobuhvatnosti, kontinuiranosti, dostupnosti zdravstvene zaštite i cjelovitog pristupa na svim nivoima zdravstvene zaštite.

Dobra organizacija u sestrinstvu zasniva se na obrazovanoj, kompetentnoj i stručnoj medicinskoj sestri-tehničaru i bitno utiče na uspješnost sveukupnog liječenja oboljelih. Treba naglasiti važnost kategorizacije hospitaliziranih pacijenata prema potrebama za zdravstvenom njegom, a na osnovu koje će se određivati odgovarajući broj medicinskih sestara/primalja i njihovo odgovarajuće raspoređivanje.

Također, kvalitetna oprema neophodna za provođenje zdravstvene njege i zdravo radno okruženje, značajno utiču na uspješnost i sveukupno liječenje.

Stručna medicinska sestra-tehničar na vrijeme će procijeniti potrebe pacijenta za zdravstvenom njegom i u skladu s time koristiti znanja i vještine koje odgovaraju potrebama pacijenata, racionalno koristeći sve ljudske i materijalne resurse.

Promjene koje donosi reforma zdravstva u Bosni i Hercegovini, upravljanje kvalitetom i sigurnosti zdravstvenih usluga, poštovanje prava pacijenata, izmijenjene zdravstvene potrebe stanovništva, kao i neophodnost smanjenja troškova, stavili su sestrinstvo i primaljstvo u središnji položaj zdravstvenog sistema. Zaposleni na ovim poslovima treba da posjeduju izvrsna znanja i vještine u pružanju visoko sofisticirane zdravstvene njege i rukovođenja istom. Medicinske sestre-tehničari/primalje su ključni za implementaciju modela zdravstvene zaštite usmjerene ka pacijentu.

Promjene u sestrinskoj i primaljskoj praksi, kao i istraživanju ukazuju da se sestrinstvo sve više razvija kao posebno stručno i naučno polje rada i da sve uspješnije učestvuje i prati razvoj medicine i drugih nauka čije je polje interesovanja očuvanje i unapređenje zdravlja ljudi i liječenje oboljelih.

Uslovi za takav razvoj su stabilan sistem sa dobrom materijalnom osnovom, rastući broj visokog obrazovnog kadra u struci.

Praćenje kvaliteta i sigurnosti zdravstvene njege je moguće dokumentovanjem podataka koji su sastavni dio svake pojedinačne etape procesa zdravstvene njege. Na osnovu sestrinske procjene stanja pacijenta medicinska sestra-tehničar/primalja pravi plan zdravstvene njege, gdje je svaka faza procesa dokumentovana i evaluirana, što se u konačnici može pratiti. Rapidne promjene u sistemu zdravstva takođe se reflektiraju na sestrinstvo/primaljstvo, kojem nedostaje model razvoja koji treba da se temelji na unapređenju kompetencija medicinskih sestara-tehničara/primalja, obrazovanju, standardizaciji, promociji i upravljanju kvalitetom i sigurnosti zdravstvene njege i njihovim poboljšanjima u sestrinskoj/primaljskoj praksi.

Zbog toga je nužno da medicinske sestre-tehničari/primalje imaju viziju razvoja profesije i da svjesne snaga i slabosti utiču na jačanje kvaliteta zdravstvene njege u skladu sa potrebama zdravog i bolesnog čovjeka.

Implementacija Strategije o sestrinstvu/primaljstvu trebalo bi da dovede do autonomije profesije, profesionalnog razvoja, regulisanja mjesta i značaja medicinske sestre/primalje te njihovog djelovanja u sistemu, kao i razvoja profesionalne prakse bazirane na dokazima. Zdravstvena njega treba da postane vidljiva, nezavisna i mjerljiva, a doprinos medicinskih sestara- tehničara i primalja bude prepoznat od strane svih ostalih davalaca usluga u JU Opća bolnica „Prim.dr.Abdulah Nakaš“ Sarajevo.

Baza svega trebalo bi da bude adekvatno obrazovanje i obavljanje sestrinske prakse u skladu sa definisanim kompetencijama.

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Aktivnosti u JU Opća bolnica „Prim.dr.Abdulah Nakaš“ vezane za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga postavile su nove izazove i zahtjeve pred medicinske sestre-tehničare. Tradicionalnu njegu, koja se provodila isključivo po nalogu ljekara, zamijenila je savremena zdravstvena njega, individualno planirana za svakog bolesnika i dokumentirana u sestrinskoj dokumentaciji. U skladu sa bolničkim standardima kreirana je i zvanično usvojena sestrinska dokumentacija, a standardizaciji procesa rada pristupilo se uvođenjem procedura u sestrinsku praksu. Pomenute promjene nisu u potpunosti pratile standarde strukture i ishoda, te su novi zahtjevi i dalje usložnjavali težak, i iznad svega odgovoran posao medicinskih sestara-tehničara.

Praćenje indikatora i analizom sestrinske dokumentacije ukazano je na nedostatke u vođenju sestrinske dokumentacije, incidentne situacije koje zahtjevaju dublju analizu, i druge probleme na koje se medicinske sestre-tehničari nisu željeli oglušiti. Analizom smo došli do zaključka da nedostatan broj medicinskih sestara-tehničara se, uz najveći entuzijazam i motivaciju, ipak odražava na proces zdravstvene njege i na samo zdravlje medicinskih sestara -tehničara.

Pozitivna iskustva susjednih zemalja ukazuju da je za upravljanje kvalitetom zdravstvene njege neophodno raditi na kategorizaciji pacijenata, poštivanju etičkog kodeksa medicinskih sestara-tehničara, ispunjavanje i predlaganje novih standarda u sestrinstvu i unapređenju stručnih kompetencija medicinskih sestara-tehničara. Svjesni da vještine komunikacije, timski rad, dovoljan broj sestara, te organizacija i upravljanje u sestrinstvu utiču na kvalitet zdravstvenih usluga i zadovoljstvo pacijenata, medicinske sestre-tehničari su odlučili da poduzmu sve što je u njihovoj moći, te da ih i dalje razvijaju i kontinuirano unapređuju. Strateški plan razvoja sestrinstva u JU Opća bolnica „Prim.dr.Abdulah Nakaš“ Sarajevo za period 2018 – 2021. godina fokusirat će se na uspostavu sistema upravljanja kvalitetom zdravstvene njege, standardizaciju sestrinske prakse, uvođenju kategorizacije pacijenata prema potrebama za zdravstvenom negom/poštivanju sistematizacije radnih mjesta/ unapređenju stručnih kompetencija medicinskih sestara-tehničara, i očuvanju zdravlja medicinskih sestara-tehničara.

Zajednički rad na postizanju strateških ciljeva će doprinijeti kvalitetnijoj zdravstvenoj zaštiti, većem zadovoljstvu pacijenata, njihovih porodica, zdravstvenih radnika, efikasnijem stručnom i finansijskom učinku.

Karakteristike dobre sestrinske prakse su: jasna vizija, realni dugoročni i kratkoročni ciljevi, praksa utemeljena na istraživanju, zdravstvena njega na osnovu procjene potreba, timski rad, motivirano i stručno osoblje, te rad prema kodeksu profesionalnog ponašanja.

Proces strateškog planiranja u sestrinstvu obuhvatio je izradu:

- Uvodna razmatranja o sestrinstvu
- Zajedničke misije i vizije
- Analizu trenutne situacije u sestrinstvu (SWOT)
- Definisanje strateških ciljeva
- Definiranje aktivnosti po ciljevima (operativni plan)
- Monitoring i evaluaciju

Izjava o viziji i misiji je usklađena sa misijom i vizijom JU Opća bolnica „Prim.dr.Abdulah Nakaš“ Sarajevo, a u oblasti sestrinstva posebno obuhvata:

Izjava o viziji

Sestrinstvo u svojoj profesionalnoj praksi koristi svoje intelektualne kapacitete na organizovan, sistematičan i efikasan način uz poštivanje zakonske regulative, kako bi svakom pacijentu obezbjedili podjednaka prava i usluge stavljajući mu na raspolaganje najnovija dostignuća, savremenu opremu i visokoprofesionalno osoblje.

Izjava o misiji

Sestrinstvo u JU Opća bolnica „Prim.dr.Abdulah Nakaš“ usmjereno je na kvalitet i sigurnost sestrinskih usluga, pri čemu je pacijent u fokusu sestrinskog rada.

Naše vrijednosti su: profesionalnost, stručnost, ljubaznost, kvalitetna zdravstvena njega bazirana na dokazima i spremnost za promjene.

Sestrinske aktivnosti su usmjerene na obrazovanje, kontinuiranu edukaciju, timski rad.

unapređenje upravljačkih funkcija sestara, sigurnost i prava pacijenata i sestrinstvo djeluje na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou.

SNAGE

- Sestrinstvo je aktivno uključeno u multidisciplinarni timski rad koji promovira profesionalni razvoj svih disciplina.
- Visok stepen organizacijske efikasnosti i efektivnosti
- Uspostavljen sistem za obavljanje poslova organizacije i poboljšanja kvaliteta i sigurnosti
- Visok kvalitet zdravstvene njege prema ocjeni korisnika zdravstvenih usluga
- Pozitivna reputacija
- Pozitivan trend povećanja visoko obrazovanih medicinskih sestratehničara svih profila
- Dobra saradnja sa srednjim medicinskim školama i zdravstvenim fakultetima
- Angažman stručnjaka iz prakse u nastavnom procesu
- Sestrinska dokumentacija
- Sestrinske operativne procedure (algoritmi)
- Kontinuirano usavršavanje
- Masovnost
- Visok nivo motivacije i humanosti
- Spremnost za promjene
- Poštivanje principa profesionalizma i etičkog kodeksa medicinskih sestara
- Edukacija zdravstvenih profesionalaca iz drugih zdravstvenih ustanova

SLABOSTI

- Nedovoljan broj medicinskih sestara
- Neadekvatna primjena već usvojene sistematizacije u Ustanovi
- Nezadovoljavajuća starosna struktura medicinskih sestratehničara
- Veliki broj radnika sa ograničenom radnom sposobnošću
- Nepostojanje horizontalne mobilnosti medicinskih sestratehničara unutar Ustanove
- Nedostatak resursa za kvalitetno i racionalno pružanje zdravstvene njege
- Manje izražene rukovodeće kompetencije

- Nizak nivo svijesti o vrijednosti sestrinskog rada
- Nemogućnost da se adekvatno vrednuje individualni doprinos na radu.
- Nemamo kategorizaciju pacijenata prema potrebama za zdravstvenom njegom

MOGUĆNOSTI

- Reforma zdravstvenog sistema u F BiH
- Bolnički standardi i akreditacija Ustanove
- Evropski standardi u sestrinstvu
- Intenzivan razvoj sestrinske komore na području Kantona Sarajevo, Federacije BiH.
- Rad udruženja medicinskih sestara - tehničara različitih profila
- Poticanje istraživanja u sestrinstvu
- Edukacija i razvoj sestrinske prakse zasnovane na dokazima
- Ocjenjivanje stručnog rada medicinskih sestara - tehničara od strane kompetentne stručne komisije
- Razvoj i uvođenje novih tehnologija koje mogu unaprijediti i olakšati rad medicinskih sestara – tehničara (sestrinska dokumentacija itd.)
- Obezbeđenje i poboljšanje materijalnih resursa za pružanje kvalitetne zdravstvene njege
- Definiranje kompetencija (profesionalne, akademske i praktične) u skladu s većom razinom postignutog obrazovanja
- Bolja komunikacija s društvenom zajednicom

PRIJETNJE

- Definisanje kompetencija medicinskih sestara-tehničara (prema nivoima obrazovanja), što je obaveza federalnog ministara zdravstva.
- Nepostojanje federalne komore za zastupanje interesa medicinskih sestara - tehničara
- Nedovoljna pozicioniranost u zajednici
- Neadekvatni standardi i normativi za rad medicinskih sestara - tehničara
- Neuključenost komora i udruženja medicinskih sestara u kreiranje zdravstvene politike

- Smanjenje interesa kantonalne, federalne i državne uprave za brigu o ljudskim resursima u sistemu zdravstva.
- Odsustvo finansijske potpore od strane resornih ministarstava i nadležnih institucija za potrebe razvoja struke
- Narušeno povjerenje u institucije javnog sektora
- Hiperprodukcija srednjeg medicinskog kadra kroz organizovanu prekvalifikaciju – neadekvatno školovanje

1. DEFINISANJE STRATEŠKIH CILJEVA

1.1. Menadžment zdravstvene njege

- 1.1.1. Uticati na povećanje broja medicinskih sestara-tehničara
- 1.1.2. Poštivati i implementirati etički kodeks
- 1.1.3. Uraditi kategorizaciju pacijenata prema potrebi za zdravstvenom njegom
- 1.1.4. Unaprijediti znanje medicinskih sestara-tehničara u oblasti upravljanja kvalitetom zdravstvene njege
- 1.1.5. Unaprijediti menadžerske sposobnosti medicinskih sestara-tehničara

1.2. Unaprijediti stručne kompetencije medicinskih sestara-tehničara

- 1.2.1. Utvrditi kompetencije medicinskih sestara-tehničara
- 1.2.2. Trening programi
- 1.2.3. Sticanje novih vještina
- 1.2.4. Jačanje i usavršavanje postojećih modela edukacije

1.3. Promovisati djelatnost medicinskih sestara-tehničara

- 1.3.1. Elementi prepoznavanja
 - Letak, bedž, plakat, fascikl, web portal JU Opća bolnica „Prim.dr.Abdulah Nakaš“
- 1.3.2. Sredstva za promociju djelatnosti
 - Mediji
 - Konferencije za medije
 - Novinski članci
 - Publikacije
 - Objava stručnih radova

1.3.3. Načini i modaliteti promocije

- Sestrinske konferencije
- Okrugli stolovi
- Javne tribine
- Sajam sestrinskih usluga

1.3. Prevenirati profesionalno sagorjevanje na poslu kod medicinskih sestara-tehničara

1.4.1. Sagledati uzroke profesionalnog sagorjevanja medicinskih sestara-tehničara

1.4.2. Analizirati rezultate i u skladu s njima kreirati edukativne aktivnosti

2. AKTIVNOSTI PO STRATEŠKIM CILJEVIMA

2.1. MENADŽMENT ZDRAVSTVENE NJEGE

2.1.1. Uticati na povećanje broja medicinskih sestara-tehničara

Zadatak: Izrada plana za povećanje broja medicinskih sestara-tehničara

Aktivnosti:

- Formirati komisiju
- Uraditi analizu o trenutnom broju medicinskih sestara-tehničara koje rade u turnusu
- Uraditi prijedlog potrebnog broja medicinskih sestara-tehničara u skladu sa sistematizacijom.
- Uraditi uporednu analizu trenutnog broja medicinskih sestara-tehničara na odjeljenjima/odsjecima i potrebnog broja medicinskih sestara u odnosu na kategorizaciju i sistematizaciju.
- Napisati i dostaviti prijedlog za povećanje broja medicinskih sestara u skladu sa kategorizacijom i dopunjenom sistematizacijom menadžmentu Ustanove

Zaduženja:

- Kolegij glavnih/odgovornih medicinskih sestara-tehničara
- Odjeljenje za poboljšanje kvaliteta
- Menadžment Ustanove

Vremenski period/rok: 2018. – 2019.godina

2.1.2. Poštivanje i implementacija etičkog kodeksa

Zadatak: Promocija kodeksa putem stručnih sastanaka

Aktivnosti: Edukacija o implementaciji etičkog kodeksa na sastancima medicinskih sestara-tehničara u organizacionim jedinicama

Zaduženja:

- Glavne/odgovorne medicinske sestre-tehničari odjeljenja/odsjeka

Vremenski period/rok: Kontinuirano do 2021.godine

2.1.3. Unaprijediti znanje medicinskih sestara-tehničara u oblasti upravljanja kvalitetom i sigurnosti zdravstvene njege

Zadatak: Izrada edukativnih programa iz oblasti upravljanja kvalitetom zdravstvene njege

Aktivnosti:

- Kontinuirana edukacija po programu u toku godine u svim organizacionim jedinicama i na nivou Ustanove
- Formirati komisiju za ocjenjivanje stručnog rada medicinskih sestara-tehničara na nivou Ustanove
- Organizovati edukativne sastanke iz oblasti upravljanja kvalitetom i sigurnosti na nivou Ustanove
- Organizovati edukativne sastanke iz oblasti procesa zdravstvene njege i vođenja sestrinske dokumentacije
- Uraditi reviziju sestrinske dokumentacije
- Uraditi evaluaciju i po potrebi korigovati plan edukacije

Zaduženja:

- Kolegij medicinskih sestara-tehničara
- Odjeljenje za organizacije i poboljšanja kvaliteta
- Komora medicinskih sestara-tehničara Kantona Sarajevo

Vremenski period/rok: Kontinuirano do 2021.g.

2.1.5. Unaprijediti menadžerske sposobnosti medicinskih sestara-tehničara

Zadatak: Efikasnije i efektivnije planiranje i organizacija sestrinske službe u organizacionim jedinicama.

Aktivnosti:

- Prikupiti i analizirati primjere dobre prakse u sestrinstvu
- Razvijanje komunikacijskih vještina u rukovođenju
- Trening iz oblasti nenasilne komunikacije
- Implementirati u praksi, monitorisati i po potrebi uraditi korekcije

Zaduženja:

- Kolegij medicinskih sestara-tehničara
- Menadžment Ustanove

Vremenski period/rok: 2018. - 2021.godina

2.2. UNAPRIJEDITI STRUČNE KOMPETENCIJE MEDICINSKIH SESTARA - TEHNIČARA

2.2.1. Utvrditi kompetencije medicinskih sestara-tehničara

Zadatak: Analiza kompetencija prema nivou obrazovanja

Horizontalna edukacija prema disciplinama – oblast zdravstvene njege

Aktivnosti:

- Formirati komisiju za utvrđivanje kompetencija medicinskih sestara-tehničara

Zaduženja:

- Kolegij glavnih medicinskih sestara-tehničara Ustanove
- Komisija za utvrđivanje kompetencija medicinskih sestara-tehničara
- Komora medicinskih sestara-tehničara Kantona Sarajevo

Vremenski period/rok: Januar 2019. - Januar 2020.g.

2.2.2. Trening programi

Zadatak: Trening programi

Aktivnosti:

- Trening iz oblasti reanimacije
- Trening iz oblasti prevencije intrahospitalnih infekcija
- Radionice za sticanje manuelnih vještina u sestrinskoj praksi
- Trening iz oblasti zaštite na radu
- Tehnike podizanja i premještanja bolesnika
- Trening iz oblasti komunikacijskih vještina

Zaduženja:

- Odjeljenje za urgentnu medicinu
- Odjeljenje za zajedničke poslove Referent za higijensko- epidemiološki nadzor
- Referent Službe zaštite na radu

Vremenski period/rok: Kontinuirano do 2021.godine

2.2.3. Sticanje novih vještina

Zadatak: Edukacija i implementacija novih vještina

Aktivnosti:

- Organizovanje vertikalne i horizontalne edukacije (predavanja, radionice)
- Organizovanje radionica u organizacionim jedinicama

Zaduženja:

- Menadment Ustanove
- Kolegij glavnih medicinskih sestara-tehničara Ustanove

Vremenski period/rok: Kontinuirano do 2021.godine.

2.2.4. Jačanje i usavršavanje postojećih modela edukacije

Zadatak: Održavati kontinuitet edukacija

Aktivnosti:

- Stručni radovi i prezentacije na nivou Opće bolnice „Prim.dr.Abdulah Nakaš“
- Jasno predstavljanje prezentacija sa kongresa, simpozija, konferencija
- Jačanje naučno-istraživačkog rada u sestrinstvu

Zaduženja:

- Glavni medicinski tehničar Bolnice
- Kolegij glavnih medicinskih sestara-tehničara Ustanove
- Učesnici-sestre i predavači

Vremenski period/rok: Kontinuirano do 2021.godine

2.3. PROMOVISATI DJELATNOST MEDICINSKIH SESTARA-TEHNIČARA

2.3.1. Elementi prepoznavanja

Zadatak: Izrada promotivnog materijala (leci, afiše, cd, Web)

Aktivnosti:

- Formirati komisiju koja će promovisati sestrinski rad
- Materijal za promociju dostaviti Odjeljenju za poslove oganizacije i poboljšanje kvaliteta
- Štampati materijal
- Distribuirati unutar i van Ustanove

Zaduženja:

- Kolegij glavnih medicinskih sestara-tehničara Ustanove
- Komisija za zdravstvenu dokumentaciju
- Komora medicinskih sestara-tehničara Kantona Sarajevo
- Odjeljenje za poslove organizacije i poboljšanja kvaliteta
- Odsjek za informacione tehnologije

Vremenski period/rok: Kontinuirano do 2021.godine

2.4. PREVENIRATI PROFESIONALNO SAGORJEVANJE NA POSLU KOD MEDICINSKIH SESTARA-TEHNIČARA

2.4.1. Sagledati uzroke profesionalnog sagorjevanja medicinskih sestara-tehničara

Zadatak: Uraditi istraživanje o uzrocima profesionalnog sagorjevanja medicinskih sestara-tehničara

Aktivnosti:

- Formirati tim za istraživanje
- Sastaviti anketni upitnik
- Sprovesti anketiranje
- Uraditi analizu rezultata
- Publikovati rezultate istraživanja
- Napraviti prijedlog za otklanjanje uzroka profesionalnog sagorjevanja

Zaduženja:

- Menadžment Ustanove
- Kolegij glavnih medicinskih sestara-tehničara
- Odjeljenje za poslove organizacije i poboljšanja kvaliteta
- Komisija za aktivnosti osiguranja zdravih radnih mjesta

Vremenski period/rok: Kontinuirano do 2021.godine.

2.4.2. Analizirati rezultate i u skladu s njima kreirati edukativne aktivnosti

Zadatak: U skladu sa rezultatima istraživanja kreirati edukativne aktivnosti

Aktivnosti:

- Obezbijediti predavače, definisati broj radionica, obezbijediti mjesto za radionice
- Organizovati radionice i antistres programe za sve medicinske sestre-tehničare

- Organizovati okrugli sto na temu: „Prevenција sindroma izgaranja kod medicinskih sestara“

Zaduženja:

- Glavni medicinski tehničar bolnice
- Kolegij glavnih medicinskih sestara-tehničara Ustanove
- Odjeljenje za poslove organizacije i poboljšanje kvaliteta

Vremenski period/rok: Kontinuirano do 2022.godine.

USLOVI ZA USPJEH STRATEŠKOG PLANA

Za uspjeh strateškog plana neophodna je:

- Podrška Upravnog odbora, menadžmenta JU Opća bolnica „Prim.dr.Abdulah Nakaš“, šefova odjeljenja/odsjeaka i glavnih/odgovornih medicinskih sestara-tehničara,
- Jasno definisana uloga svih sudionika u procesu implementacije
- Zdravo radno okruženje
- Spremnost da se pokrenu važna pitanja u sestrinstvu i donesu odluke u korist željene kvalitete u sestrijskoj praksi

EVALUACIJA

U svim fazama implementacije strateškog plana monitoring i evaluaciju će vršiti Glavni medicinski tehničar Bolnice, Glavne medicinske sestre-tehničari odjeljenja, Odgovorne medicinske sestre, tehničari.

O rezultatima evaluacije izvještaj se podnosi DirektorU Ustanove i Komisiji za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga.

Broj: 297-7/19.

Sarajevo, 09.01.2019. godine

Predsjednik Upravnog odbora

Dr. Saad Zeljo